UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De or[ati]o[n]is vtilitate i[n] g[e]n[er]e. [sermo]. v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

accedit/ꝗuis in pſecutiõe mẽs nõ ex ꝓpoſito ad alia rapiatᷓ: tunc em̃ ſemꝑ prime intentiõis ius ꝑmanet/ niſi tãta ſit euagatio ꝙ attẽtio oĩno depereat. ¶ Quinto debꝫ oĩo fieri humilitᷓ. ſ. corde ꝛ corꝑe. Exẽplũ de phariſeo ꝛ publicano Luc. xviij. Jõ dt ſcriptura. Oĩo humiliãtis ſe nubes penetrat/ ꝛ nõ diſcedet donec altiſſimus reſpiciat. Eccli. xxxv. Pš. Reſpexit in oĩonem humiliũ/ ꝛ nõ ſpreuit p̃ces eoꝝ. Ecõtra ſuperbꝫ qñ orat deũ/ reputat deuꝫ teneri ſibi ad exaudiẽdũ: ꝛ iõ ſi nõ exauditᷓ/ idignat. ꝛ qa ſuꝑbus plenꝰ eſt: nõ capit grãm dei. Exẽplũ de Antiocho ſuꝑbo: de q̃ dicitᷓ. ij. Mach. ix. Orabat aũt hic ſceleſtus dñm a q̃ nõ eſſet miſcdiam cõſecuturꝰ. Jtẽ exẽplũ de Alexãdro magno querẽte quõ poſſet habere ſapiam. cui rñdit Didimꝰ phs. Deꝰ cũ ſit largiſſimꝰ/ paratꝰ eſt dare tibi ſapiam: ſed tu nõ habes vbi teneas: cũ ſuperbia plenꝰ ſis. Jõ Judith. ix. Suꝑbi ab initio nõ placuerũt tibi: ſꝫ humiliũ ꝛ manſuetoꝝ tibi ſꝑ placuit depcatio. Jõ Jaco. iiij. Deꝰ ſuꝑbis reſiſtit: humilibꝫ autẽ dat grãm. Debet etiã eſſe humilitas in corꝑe genuflectẽdo/ vel ꝓſternẽdo/ vtᷓ incuruando. nõ qdẽ refectiõis/ ſed deuotõis obtentu. vt dt Jo. caſſianꝰ in collationibꝫ patꝝ. ꝛ facit. viij. q. j. ſciendũ. Hanc ꝗ ꝯditionẽ habꝫ oĩo dñica. nã in eo ꝙ petimꝰ dimitti nobis nr̃a/ cõfitemur pctõres et indigere grã dei. ꝛ iõ in hoc appet humilitas: qꝛ iuſtus in ꝑncipio accuſatoꝛ ẽ ſui. ¶ Sexto dꝫ fieri oĩo prudẽter. Prudẽtia cõſiſtit in duobꝫ. Primo qdẽ vt ordinate petatᷓ: ſicut deſideriũ nr̃m debet eſſe ordinatũ: qꝛ oratio eſt deſiderij intᷓpres. eſt aũt hic ordo debitꝰ/ vt ſpũalia carnalibꝫ/ celeſtia terrenis deſiderãdo ꝛ orando p̃feramus. ſm illud Mat. vj. Primũ querite regnũ dei: ꝛ hec omnia adijcientur vobis. Hec dñs in hac oratõe docuit obſeruare: in qua prius petuntᷓ celeſtia ꝛ poſtmoduꝫ terrena. Scdo prudẽtia petitiõis cõſiſtit in h̃ vt petatur merces ab eo q̃ meretᷓ. alioqn digna eẽt repulſione oĩo huiꝰ. Qꝛ vt dt Gre. Cũ is q̃ diſplicet ad intᷓcedendũ mittitᷓ: irati aius ad deteriora ꝓuocatᷓ. xlix. diſt. in pn. Jõ repulſa fuit petitio filioꝝ Zebedei: quibꝫ dictũ fuit. Neſcitis qd petatꝫ ꝛc̃. Mat. xx. Silr̃ fuit expulſus diabolꝰ de celo: q̃ priꝰ appetijt acquieſcere labori: ꝛ non p̃miſſo merito appetijt premiũ/ qñ dixit in corde ſuo. in celũ cõſcendã ſuꝑ aſtra celi ꝛ exaltabo ſoliũ meũ: ſedebo in mõte teſtamẽti. Jõ ſubditᷓ. Quõ cecidiſti lucifer ꝛc̃. Eſa. xiiij. Hanc ꝯditionẽ hꝫ hec oĩo: qꝛ antequã petamꝰ/ adueniat regnũ tuũ: p̃mittitᷓ ſanctificetᷓ nomẽ tuũ. qd exponitᷓ vno mõ. i. illud nomẽ ſctm̃ tuũ qd ſortiti ſumꝰ ꝑ regenerationẽ ſpũaleꝫ: fiat ꝛ appareat ſctm̃ in nobꝫ: vt ꝛ nos iuxta modulũ nr̃m ſanctificemus. ꝛ ꝑ hãc ſctificationẽ acqramꝰ meritũ ꝑ qd digni ſimus p̃mio regni dei. ¶ Septimo oĩo dꝫ fieri ꝑſeuerãter. Luce. xviij. Oportet ſꝑ orare ꝛ nõ deficere. j. Teſſ. v. Sine intᷓmiſſione orate. Qd q̃litᷓ fieri debeat/ docet nos dñs Lu. xj. Quis veſtrũ habebit amicũ ꝛ ibit ad illũ media nocte ꝛc̃. Dic totã ꝑabolã ꝛ declara. Exẽplũ habemꝰ in Cananea Mat. xv. Figura habetur de aplĩs excitãtibꝫ deũ dormiẽtem in nauicula q̃ ꝑiclitabatᷓ fluctibꝫ: ꝛ excitatus imꝑauit vẽtis ꝛ mari/ ꝛ facta eſt trãquillitas magna ꝛc̃. Mat. viij. Sic qñ ſumus in nocte tribulatiõis iactati tẽpeſtati temptationum in hoc mari magno ꝛ amariſſimo huiꝰ mundi. Pš. Hoc mare magnuꝫ ꝛ ſpatioſum manibꝫ ꝛc̃. Clamamus qñqꝫ ad deũ: ꝛ ipẽ dormire dꝛ/ cũ nõ cito eripit nos. igitᷓ excitemꝰ eũ oĩonibꝫ nr̃is iportunis dicẽtes ei. Exurge: q̃re obdormis dñe exurge ꝛ ne repellas in finẽ. pš. xliij. Salua nos dñe perimꝰ. ꝛ ſic igitᷓ excitatꝰ liberabit vos. Pš. Clamauit ad me ꝛ ego exaudiã eũ: cũ ipſo ſuꝫ in tribulatiõe eripiã eũ ꝛ glĩficabo eũ. Jpſe etiã exhortatᷓ nos ad h̃ di. Jmmola deo ſacrificiũ laudis/ et redde altiſſimo vota tua: ꝛ iuoca me i die tribulatiõis/ eruã te ꝛ honorificabis me. pš. xlix. Et hec ꝯditio denotatᷓ in oratiõe dñica/ cũ dꝛ. panẽ nr̃m q̃tidianũ da nobis hodie: ꝑ qd datur nobis intelligi ꝙ quotidie debemꝰ hãc orationẽ dicere: ꝛ cõſequẽter ꝙ ꝑſeuerãter debemus orare.

¶ De oĩonis vtilitate in gñali. Sermo. v.

Circa tertiuꝫ articulũ/ vicꝫ de oĩonis vtilitatẽ occurrit duplex cõſideratio. Prio em̃ videbimꝰ de oĩonis vtilitate in

gn̄ali. ſcđo in ſpeāli. Circa p̄mū no. ꝙ oṙo hʒ q̄ttuoꝛ p̄ncipales effectus. Oṙo nāq̄ꝫ
Primo eſt meritoꝝ accumulatiua.
Scđo eſt debitoꝝ ſatiſfactiua.
Tertio eſt meſtoꝝ cōſolatiua.
Quarto eſt petitoꝝ impetratiua.

¶ Prim⁹ effect⁹ eſt ꝛc̄. Oṙo em̄ meritoria eſt. ꝛ rō eſt: qꝛ oīs act⁹ ꝟtutis ſi fiat ex charitate/meritori⁹ eſt: adhibitis debitis circūſtantijs. ſʒ oṙo eſt hmōi: ḡ ꝛc̄. Pro declaratiōe maioꝛ. No. ꝙ tria reqrunt̄ ad h̄. Primo ex pte actus. ſ. ꝙ ſit de gn̄e bonoꝛū actuū. nā ſi eēt de gn̄e maloꝝ/nō eēt meritori⁹: qꝛ Mala ſm̄ ſe nunq̄ꝫ p̄nt fieri bn̄: ꝛ iō nūq̄ꝫ ſunt faciēda/etiā ꝓpt̄ bonū. vt in c. ꝛ ſi chrs. de iur. iu. ſicut adulteriū/furtū ꝛ hmōi. Et ſi dicas ꝙ ꝓpt̄ ꝯſeruandā vitā ꝓpriā vel alienā in caſu extreme nec̄itatis licitū eſt aliena cape etiā inuito dn̄o. Dicendū eſt ꝙ tūc nō eſt furtū: qꝛ in tali caſu nō eſt res aliena: qꝛ i nec̄itate oīa ſūt cōīa. xlvij. di. ſicut hi. de ꝯſe. di. v. diſcipulos. de furtis. ſiqs ꝓpt̄ nec̄itatē. vbi vide q̄ſtionē quā ibi glo. facit. Poti⁹ em̄ hō dʒ oīa mala pati q̄ꝫ pctm̄ facer̄ ꝛ pctō ꝯſentire. xxxij. q. v. ita ne. ꝛ de eo qđ me. cā. ſacris. nec debēt talia mala fieri etiā ꝓ euitādo maioꝛi malo. Iō culpat̄ Loth: q̄ voluit filias proſtituere ꝓ euitādo vitio nefando. xiiij. diſ. qđ ait. Vn̄ nō excuſant̄ a moꝛtali pctō illi q̄ ꝓ ſalute ꝓpria vel aliena/ſpūali vel coꝛpoꝛali piurāt vel foꝛnicant̄/vel vſuras faciūt: qꝛ nemo adducēdus ē ad ſalutē/opitulāte mēdacio. xxij. q. ij. p̄mū. ꝛ. c. faciat. Scđo reqrit̄ ex pte opantꝫ: ꝙ. ſ. ſit i ſtatu merēdi. i. ꝙ ſit in charitate: q̄ eſt radix oīm meritoꝝ. de pe. di. ij. charitas. de regulari. lʒ. in fi. Vbi dꝛ ꝙ charitas ē fons ꝓprius/cui nō cōīcat alien⁹. vn̄ ſine charitate nullū meritū acq̄ri pōt. j. Co. xiij. Si linguis hoīm loq̄r ꝛ angeloꝝ: chari. aūt nō ha. nihil ſum. vel fact⁹ ſum velut es ſonās aut cymbalū tinniēs ꝛc̄. Tertio reqrit̄ ex pte intētionis opantꝫ/vt ad finē debitū opet̄. qꝛ ꝑuerſa intētio totū coꝛrūpit op⁹ bonū. Mat. vj. Si ocl's tu⁹ fuerit ſimplex/totū coꝛp⁹ tuū lucidū erit. ſi aūt nequā fuerit/totū coꝛp⁹ tuū tenebroſum erit ꝛc̄. Igit̄ ſi hec tria ꝯcurrāt in oṙone: certū eſt ꝙ ē meritoꝛia/q̄ꝫuis p̄mū ſit in oṙone. qꝛ oṙo eſt act⁹ ꝟtutis/vel charitatꝫ/vl' obediētie/vl' latrie. Iō pſ. Oṙo mea in ſinu meo cōuertet̄. ¶ Scđs effect⁹ oṙonis ē: qꝛ eſt ſatiſfactiua. Eſt em̄ penal' ꝛ afflictiua ſm̄ ſe: frequēs em̄ meditatio ē carnis afflictio. Vn̄ Jacob emarcuit. Gen̄. xxxij. ꝛ Daniel elāguit. Dan̄. x. lʒ ſit mēti delectabil' ſi fiat deuote. Satiſfactio aūt duos effect⁹ habet. Prio qꝛ recōpēſat ꝓ culpa p̄terita. Scđo qꝛ p̄ſeruat a futura. Vn̄ ſʒ Aug. Satiſfacere eſt p̄teritoꝝ cās excidere/ꝛeaꝝ ſuggeſtionib⁹ aditū nō indulgere. vtrūq̄ꝫ aūt facit oṙo. Initiū em̄ et radix oīm maloꝛum eſt ſupbia. ſicut dꝛ Tob. iiij. Itē Eccl'i. x. Initiū oīs pcti ſupbia. q̄ tenuerit illaʒ adimplebit̄ maledictis. Et iō ꝑ h̄ ꝙ hō hūiliter ſpm̄ ſuū ꝑ oṙonē deo ſubdit: facit recōpēſationē ꝓ ſupbia p̄cedētis offenſe/ꝛ aditū aufert culpe future: radiceʒ. ſ. ſupbiā ei amputās. Sic̄ ptʒ in latrōe: cui⁹ deuota oṙo fuit adeo ſatiſfactoꝛia. ꝙ petēti ei ac dicēti: Memēto mei dn̄e cū venerꝫ in regnū tuū. dcm̄ fuit. Amē dico tibi hodie mecū eris i ꝑadiſo. Lu. xxij. Et ita oṙo hʒ plene ſatiſfaciēdi rōnē. vn̄ ſup Mat. dꝛ Hiero. Nō ſanat ocl'ꝫ qđ ſanat calcaneū: ieiunio ſanant̄ peſtes coꝛpis: oṙone ꝟo ſanant̄ peſtes mētꝫ. ¶ Terti⁹ effect⁹ oṙonis ē: qꝛ ē ꝯſolatoꝛia. Vn̄ chr̄o orāti appuit angelus de celo ꝯfoꝛtans eū. Lu. xxij. Vn̄ nāq̄ꝫ tā efficax remediū ꝯ tētatōes eſt q̄ꝫ oṙo: Vn̄ Hiero. ſup Mat. xiiij. In tētatōeʒ intrat q̄ oꝛare negligit. Et Aug. Oṙo ē orāti p̄ſidiū/aduerſario incēdiū/angel' ſolatiū/deo grū bn̄ficiū. Vn̄ Jo. xvj. dꝛ dn̄s. Petite ꝛ acci. vt gaudiuʒ vr̄m ſit plenū. No. exēplū de illo fr̄e theutonico q̄ hēbat a pueritia i magna deuotiōe paſſionē chr̄i ꝛ ei⁹ vulnera: ꝛ ſingul' dieb⁹ dicebat ad illa vl'nera Adoramus te chr̄e ꝛ bn̄dicim⁹ tibi: qꝛ ꝑ crucē tuā redemiſti mōm. q̄nq̄ꝫ venias faciēdo totidē pr̄ nr̄: rogās chr̄m vt darꝫ ſibi timorē ſuū/parit̄ ꝛ amoꝛē. Huic aūt poſtea viſibilit̄ appuit dn̄s ieſus chr̄s: dās ei d̄ ſingulis vulnerib⁹ ſuis bibere mirā dulcedinē. q̄ ꝑcepta/oīs mōi dulcedo ꝛ cōſolatio in amaritudinē eſt illi cōuerſa. Exm̄ hr̄ in lib. de vitꝫ fratrū nr̄oꝝ pte. iiij. c. de ꝟtute oṙonis/exēplo p̄mo. vbi etiaʒ vide multa alia exēpla ad ꝓpoſitū. Iō dꝛ Jac. v. Triſtat̄ aliqs in vob' oꝛet equo aīo ꝛ pſallat. ¶ Quart⁹ effect⁹ oṙonis ē: qꝛ ē ipetratiua

ꝛ hoc verꝫ cõcurrentib⁹ q̃ttuor ꝯditionib⁹ vt.ſ.petaꝛ pie/ꝓ ſe/ꝑſeuerãter/ꝛ ad ſalutẽ/ vt dicit glo.ſuꝑ illud Lu.xj. Quis veſtꝛ habebit amicũ: Dicit aũt Tho.in.iiij.di. xv.ꝛ.ij.ij.q.lxxxiij.ar.xv.ad ſcðm.ꝙ iſte cõ ditiones nõ hoc mõ req̄runꝛ ad efficaciaʒ impetrandi quaſi nihil impetreꝛ ſi aliq̄ de ſit:qꝛ etiã q̃nq; aliq̃s ꝓ alio orãs exaudiꝛ: ſed qꝛ his poſitis ſemꝑ oõ efficaciã habet impetrãdi:qꝛ ĩpetratio magis eſt ex ꝓpoſi to eius q̃ oraꝛ/q̃ ex orãtis merito. Et idõ etiã q̃nq; pctõres orãtes audiunꝛ:q̃n eorũ oõ diuino ꝓpoſito cõcordat. Sciendũ tñ ſm Tho.vbi ſ.ꝙ aliq̃n aliquis pie petit q̃ pietatis ꝟtutez non hʒ:ſicut aliq̃s aliq̃n aliqua iſta fecit/q̃ iuſtitie habitũ nõ hʒ:et ſic etiã pctõres pñt aliq̃n pie orare. Et ad hoc facit exẽplũ qð legiꝛ de Alexẽdro ma gno imꝑatore:de quo ſcribit mgr̃ in hiſto rijs ſcholaſticis,ꝙ ad ei⁹ oõnẽ mõtes caſ pij clauſi ſunt miraculoſe:vt ꝑcluderetur aditus decẽ trib⁹:q̃ vltra illos mõtes ha bitabãt. Si ḡ oõ pagani infidelis ita effi cax fuit ad impetrãdũ:q̃d erit de oõne fi delis? ❡ Circa ſcðm:vicʒ de effectu oõ nis in ſpẽali eſt notãdũ ꝙ ꝑ oõnẽ Primo ꝑſeruamur a malis. Scðo acq̃rim⁹ bona oĩa. Et idõ circa oĩa mala taʒ culpe q̃ pene remouende:ꝛ circa oĩa bona nobis ferẽda habet effectũ. Sunt ḡ ſeptẽ fructus.

Primus eſt maloꝝ culpe liberatio.
Scðs eſt maloꝝ pene remotio.
Tertius eſt demonũ oppreſſio.
Quart⁹ eſt bonoꝝ nature ꝯſeruatio.
Quint⁹ eſt bonoꝝ fortune acq̃ſitio.
Sext⁹ eſt bonoꝝ gratie infuſio.
Septim⁹ eſt bonoꝝ glorie collatio.

❡ Primus ḡ effect⁹ eſt maloꝝ culpe libe ratio. Nã ꝑ oõnẽ liberamur a malis cul pe:nõ ſolũ a nobis orantib⁹ cõmiſſis/ſed etiã ꝑ alios cõmiſſis obtinemus ꝑ oõnez liberationẽ. Et de cõmiſſis q̃dez a nobis ptʒ ꝑ multa exẽpla ſcripture tã veteris q̃ noui teſtamẽti. Et in veteri quidẽ patʒ ex emplũ in Dauid:q̃ orãdo Miſerere mei de⁹ ꝛc̃.obtinuit remiſſionez pcti adulterij qð cõmiſit in Berſabee: et homicidij qð etiã cõmiſit in Uria eius viro.ij.Re.xij. Ad idẽ ptʒ exẽplũ de Achab.iij.Re.xxj. Itẽ in Manaſſe filio Ezechie.ij.Paral. xxxiij. In nouo ꝟo teſtõ etiã ptʒ primo in filio ꝓdigo Lu.xv Itẽ Luc.xviij. Itẽ in Petro amare flente. Lu.xxij. Itẽ in Ma ria magð. Luc.vij. Propꝛ h̃ dñs inſtituit oõnẽ dñicã:in q̃ petimus. Et dimitte no bis debita nr̃a ꝛc̃. Exẽplũ etiã habem⁹ in vitis patrũ:de quodã pctõre quẽ beatus Paulus ſimplex vidit eccl̃iam intrare to tũ obſcuꝝ ꝛ nigrũ/ꝛ a diabolo conductũ. Qui cum in eccl̃ia demorat⁹ fuiſſet/ꝛ ſibi pci humiliꝛ poſtulaſſet:vidit eũ foras ex ire ſplendidũ ꝛ iuxta eũ angeluʒ ſtantẽ ꝛ demonẽ ꝓcul pulſum. Circa remiſſionem etiã alioꝝ pctõꝝ hʒ effectũ oõ:ſicut patʒ in pctõ vituli quẽ ꝓpl̃us iſrl̃ adorauit:pro q̃ remittendo Moyſes orauit deũ. Obſe cro dñe:peccauit ꝓpl̃s iſte pctm̃ maximũ/ feceruntq; ſibi deos aureos. Aut dimitte eis hãc noxã.aut ſi nõ facis:dele me de li bro tuo quẽ ſcripſiſti. Exo.xxxij. Et placa tus dñs remiſit. Uextñ Moyſes zelo iu ſtitie mot⁹/fecĩ illo die occidi viginti milia hoim in vltionẽ illi⁹ pcti. Qꝛ vt ait Gre. xx.mora.ꝛ habeꝛ in decre.xlv.di. Diſcipli na vl̃ miſcðia multũ deſtruiꝛ/ſi vna ſine al tera teneaꝛ.ſed circa ſubditos ineſſe debet rectorib⁹ ꝛ iuſte cõſulẽs miſcðia/ꝛ pie ſe uiẽs diſciplina. ❡ Scðs effect⁹ eſt malo rũ pene remotio. Nã in multis legim⁹ ex emplis:ꝙ ꝑ oõnẽ liberamur a malis pe nalib⁹/ſiue a deo illatis ſiue ab hoib⁹. Et de imiſſis a deo exẽplũ ptʒ i Dauid:q̃ pla gã peſtis q̃ in ꝓpl̃o craſſabaꝛ: humili prece remouit.ij.Re.vl.ꝛ.j.Paral.xxj. Itẽ orã te Moyſe placat⁹ eſt dñs ne facerʒ malũ qð locut⁹ fuerat aduerſ⁹ ꝓpl̃m ſuũ. Exo. xxxij. Sʒ de h̃ ſupra ꝓxima ꝑte dictuʒ eſt. Ad idẽ facit exẽplũ de btõ Greg.q̃ ingui nariã peſtẽ q̃ paſſim hoies occidebat:mul tis ꝑcibus effugauit ab vrbe:ſic legiꝛ in le gẽda ei⁹. Itẽ Abraã impetrauit a dño vt Loth nepos ſu⁹ liberareꝛ a ſubmerſiõe ſo dome:ſicut legiꝛ Geñ.xviij. Ubi etiã ha beꝛ ꝙ ꝑ oõnes ꝛ merita decẽ viroꝝ iuſto rũ dñs parat⁹ eſt ꝑcere toti ciuitati q̃ntuʒ ad pene tꝑalis ꝑſeruatõez. Sic de malis pene ab homine illatis patʒ exẽplũ in Eze chia rege: cui⁹ oõne angelus dñi ꝑcuſſit in caſtris aſſyrioꝝ.c.lxxxv.milia viroꝝ:et ſic liberat⁹ fuit ꝓpl̃us dei ab illo periculo. Eſaie.xxxvij. Sic ꝛ Judicũ.x. q̃uis dixe rit domin⁹ filijs iſrael. Quia dereliquiſtis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

me ⁊ coluiſtis deos alienos:non addã vl
tra vt liberẽ vos:ite et inuocate deos quos
elegiſtis/⁊ ipſi liberent vos in tꝑe angu//
ſtie.nihilomin⁹ poſtea eũ humilit̃ depcan
tibus/verbũ qđ dixerat imutauit/et auxi
liũ dedit.Et hic effectus nõ ſolũ in penis
tꝑalibus legit̃/ſed qñqꝫ in liberatiõe pene
eternalis.Sicut ptꝫ in aĩa Traiani impa
toris:q̇ q̃uis fuerit defunct⁹ in infidelita
te/tñ orante Gregorio ania ſua de gehen
na infernali liberata fuit:ſicut omnes do
ctores theologi referunt:q̃uis regulari//
ter ab inferno nulla ſit redẽptio:iuxta illõ
Prouer.xj.Mortuo hoie impio nll'a erit
vltra ſpes ¶ Terti⁹ effect⁹ eſt dmonũ op
preſſio.Per oꝛonẽ nãqꝫ noſtrã demõ val//
de opprimit̃/ et cõprimit̃ a virulentia ſua.
Vñ ſepi⁹ in hiſtoriis ſctõꝝ legit̃:ꝙ ſanctꝭ
orantib⁹ demões clamauerũt dicẽtes.O
ſctẽ.N.oꝛones tue me incẽdũt.Legit̃ etiã
ꝙ tꝑe Juliani apoſtate q̇ poſt Cõſtãtinũ
in malũ ſui ⁊ pnicíẽ aie:gubernauit impe//
riũ romanũ.Dũ ipſe Julian⁹ cõtra Per//
ſas iret in preliũ:miſit demonẽ quendã in
occidentẽ/vt ſibi q̃cito referret q̇d in occi
dentis ꝑtib⁹ fierꝫ.arte eĩm magica in oib⁹
vtebat̃.Cumqꝫ demon Publiũ monachũ
orantẽ inueniſſet in via:ꝓhibit⁹ eſt in oꝛo
nib⁹ p̃fati monachi ne trãſiret.Cumqꝫ ille
ab orãdo nõ ceſſaret:demon ad Julianũ
ſine fructu rñſionis reuerſus eſt.Cũqꝫ Ju
lianus q̃reret q̃re tantũ redire tardaſſet:
ille ait.Impedit⁹ oꝛone Publij monachi
tali loco ſubſtiti ⁊ vltra trãſire nequi:⁊ iõ
tibi nulla noua poꝛtaui.At ille miſer ⁊ in
felix dꝫ virtutẽ oꝛonis mirari debuiſſet:
nõ hoc admirat⁹ ſed monacho ꝯminatus
eſt:ꝙ vindictã in eũ faceret dũ rediret:ig//
noꝛans ꝙ reditur⁹ nõ eſſet.Nã in illo bel
lo lancea btĩ Mercurij trãſuerberat⁹ infe
liciter ⁊ dãnabilit̃ occubuit.Ad idem q̃n//
tũ diſpliceãt oꝛones ſctõꝝ demonib⁹:patꝫ
in exẽplo de btõ Dñico orãte in eccl'ia ſan
cte Sabine:ſuꝑ quẽ ꝓſtratũ in oꝛone dia
bolus de alto tecto eccl'ie ꝓiecit lapidẽ du
riſſimũ ⁊ ponderoſum ⁊c̃.Hic hiſtoriã.et
ꝙ lapis ſeruat̃ adhuc in eccl'ia predicta in
memoriã facti.Figura hui⁹ hꝫ Exo.xvij.
vbi dr̃:ꝙ Moyſe tenẽte manus eleuatas
ad celũ/vincebãt filij iſrl' Amalechitas:
per q̃s demones figurant̃,ſꝫ ſi deponebat

Moyſes man⁹/filij iſrl' ſuꝑabant̃:nec ſo//
lũ demonũ/verũetiã maloꝝ hoim:q̇ ſunt
miniſtri demonũ violenti incurſus oꝛoni
bus ꝯprimũtur:ſicut ptꝫ in venerabili Li
bertino Sundẽſis monaſterij p̃poſito:de
quo refert Greg.in.j.lib.dial.ꝙ cũ ꝓ vtili
tate monaſterij iter capiẽs equo inſideret
Gotthi ei obuiãtes deiecerũt eũ ab equo
⁊ recedẽtes nunq̃ flumen vulturnũ noie
tranſire potuerũt q̃uis equos calcaribus
vrgerent:impediti merito oꝛonũ Liberti
ni ⁊c̃.Hic totũ exemplũ.Iõ eccl'ia ſancta
docet nos orare dicens.Preſta nobis dñe
auxiliũ grẽ tue:vt ieiuniis et oꝛonib⁹ con
uenient̃er intenti liberemur ab hoſtib⁹ mẽ//
tis ⁊ corpis.Hec etiã figura talis fuit in
Tobia:cui dixit angelus/ꝙ fum⁹ cordis
⁊ iecoꝛis piſcis ſuꝑ carbones poſiti extri//
caret omẽ gen⁹ demonioꝝ.Tob.vj.Cor
dis ei⁹ particulã ſi ſuper carbones ponas
fumus ei⁹ extricat omne gen⁹ demonioꝝ
ſiue a viro ſiue a muliere:ita vltra non ac
cedat ad eos.ꝑ fumũ/deſignat̃ oratio de//
uota:alioq̇n fumus ille impotens erat ad
demonẽ cõprimendũ.qꝛ vt dicit̃ Job.xlj.
Non eſt ſuꝑ terrã ptãs q̃ ꝯparet̃ ei qui fa
ctus eſt vt nullũ timeret.Itẽ Mat.xvij.
Hoc genus demonioꝝ nõ eijcit̃ niſi in ie//
iunio ⁊ oꝛone.¶ Quart⁹ effect⁹ ẽ bonoꝝ
nature cõſeruatio.Ptꝫ exẽplũ in Ezechia
rege:q̇ orando impetrauit ꝓlongatõeꝫ vi
te ſue ꝑ.xv.annos:ſicut legit̃ Eſa.xxxviij.
Itẽ ptꝫ de Helia:de q̊ dic̃ Jacob⁹.Mul
tum valet depcatio iuſti aſſidua:Helias
hõ erat ſimilis nobis paſſibilis:et oratiõe
orauit vt nõ plueret ſuꝑ terrã:⁊ non pluit
annos tres ⁊ menſes ſex:et rurſus orauit
⁊ celũ dedit pluuiã ⁊ terra dedit fructum
ſuũ.Jaco.vlti.Itẽ apl'i exiſtentes in naui
cula excitãtes chr̃m ibidẽ doꝛmientẽ/libe
rati ſunt a periculo moꝛtis euigilãte chr̃o
⁊ imperãte ventis ⁊ mari.Mat.viij.Ad
idẽ faciũt oĩa exẽpla de oꝛonib⁹ ſctõꝝ:qui
orando impetrabãt a deo ſanitates infir//
moꝝ ⁊ moꝛtuoꝝ reſuſcitationẽ:q̇b⁹ exem
plis plene ſunt legende ſctõꝝ.Iõ dñs ait
Jo.xvj.Amẽ amẽ dico vobis:ſi q̇d petie//
ritꝭ patrẽ in noie meo dabit vob.¶ Qui//
tus effectus eſt bonoꝝ foꝛtune acq̇ſitio:cu
iuſmodi ſunt regna.potẽtia.diuitie.victo
ria hoſtiũ:⁊ cet̃a talia.Et de regno habet̃

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

exēplū in Manaſſe filio Ezechie: q̄ cum
ꝓpter iniq̄tates ſuas fuiſſet capt⁹ ab exe-
citu regis aſſyrioꝝ: ⁊ vinct⁹ catenis et cō-
pedib⁹ duct⁹ eſſet in Babylonē: cōuerſus
eſt ⁊ pniam agēs depcatus eſt deum. ⁊ ex
audiuit dñs orōnē eius: reduxitq̄ꝫ eum in
hierl'm in regnū ſuū: ſicut legit̄. ij. Paral'.
xxxiij. De victoria etiā hoſtiuꝫ habent̄ ex-
empla multa: in quib⁹ ꝑ orōnis ſuffragiuꝫ
obtēta eſt. Et p̄mo quidē pꝫ hoc in bello
filioꝝ iſrael cōtra Amalech: in q̄ plus fe-
cit Moyſes orando q̄ꝫ Joſue pugnādo:
ſicut habet̄ Exo. xvij. ⁊ in decre. xxxvj. di.
c. vlt. Scdo Judas machabeus ſepi⁹ orō
ne p̄miſſa fugauit hoſtes: ⁊ q: nō orauit in
exercitu ↄtra Bacchidē: fuit occiſus ⁊ ex
ercitus debellat⁹. j. Mach. ix. Tertio ha
betur exēplū in Theodoſio ſeniore chr̄ia-
niſſimo impatore: qui orōne ſua miraculo
ſam victoriā obtinuit contra Eugeniū et
Arbegaſtē tyrānos: quoꝝ exercit⁹ iacula
vehemētiſſim⁹ ventus retorquebat in ia-
ciētes: ⁊ iacula exercit⁹ Theodoſij cū ma
xima vi vltra menſurā hūane fortitudinis
impellebat in hoſtes. Orō aūt ipſi⁹ Theo
doſij talis fuiſſe legit̄. Omnipotēs de⁹ tu
noſti q̄ in noīe chr̄i filij tui vltionis iuſte
vt puto ꝑlia ſuſcepi: finalit̄ in me vindica
Si ꝓo cū cauſa iuſta ⁊ in te confiſus huc
veni: porrige dexterā tuis: ne forte dicant
gētes Vbi ē de⁹ eoꝝ: Hac igit̄ orōe finita
vent⁹ vehemēs motus eſt q̄ ꝓ ipſo pugna
bat. Vn̄ Claudian⁹ poeta q̄ tūc florebat
hos ꝟſus ad laudeꝫ Theodoſij cōpoſuit.
O nimiū dilecte deo cui militat ether. Et
ↄiurati veniūt ad claſſica venti. Predicta
habent̄ originalit̄ in hiſtoria tripartita. Et
Aug. refert in. v. de ciui. dei. circa fineꝫ li-
bri. ⁊ tangit Glo. Joā. an. in Cle. ſi dñm.
de reli. ⁊ venera. ſctoꝝ. in glo. magna in fi
ne. Quis etiā ſufficeret enarrare quotiēs
filios iſrael ꝑ totū exodū librūq̄ꝫ nūeroruꝫ
Moyſes nūc ab hoſtib⁹/ nūc a ſerpentib⁹/
nūc ab ignib⁹/ nūc ab alijs ꝑiculis precib⁹
liberauit: Ipſa ẽ orō eſt colūba: q̄ emiſſa
ab arca dei. i. ab aīa deuota: ramū viren-
tis oliue portās: q: pacē a deo impetrat/ ⁊
victoriā de inimicis p̄ſtat: q̄ duo oliua de
ſignat. ¶ Sextus effect⁹ eſt bonoꝝ gr̄e in
fuſio. Duplex eſt aūt gr̄a. Vna gratuꝫ fa-
ciēs: de qua ſupra in prima ꝑte ſermonis
dictū eſt: vbi dictum eſt q̄ orōnis merito
pctōꝝ remiſſio obtinet̄. Scda eſt gr̄a gra
tis data: ⁊ hec habet nouē ſpecies q̄s po-
nit apl's. j. Coꝝ. xij. Et q: longuꝫ eſſet de
oib⁹ dicere: dicā aliqua d̄ aliquib⁹ gratijs
gratis datis. ¶ Primo quidē de gr̄a mi-
raculorū. Quis eīm valeat ſufficiēter enar
rare quot miracl'a sancti orōnū ſuffragijs
obtinuerūt: Nā Joſue ſoleꝫ ⁊ lunā orādo
fixit in celo: ita vt vni⁹ diei ſpacio nō ſint
moti. Joſue. x. Sic etiā habemus in vitis
patrū de ſctō Mutio. Itē Helias ignem
de celo deſcēdere fecit. iiij. Re. j. Itē clau
ſit celū orando/ annis tribus ⁊ menſib⁹ ſex
iij. Regū. xvij. Et dictū eſt ſupra ꝑte. iiij.
Ezechias rex orando meruit ſanitatē mi-
raculoſam ⁊ ſignū regreſſus ſolis ꝑ decē li
neas in horologio Achā. Eſa. xxxviij. No
ta etiā exēplum ſctē Scholaſtice/ q̄ orādo
obtinuit vt plueret/ vt btm̄ Benedictū ſe
cū retineret. vt legit̄ in. ij. dial'. Quis etiā
poſſet ſufficiēter exprimere quot et quāta
miracula dñs opatus eſt merito bti Do-
minici patris nr̄i: Nā ſemel. xl. peregrini
ſubmerſi in quodā fluuio/ orōnū eius me
rito reuixerūt. Idē patet de gr̄a loquendi
diuerſis linguarū generib⁹. Nā ſemel ideꝫ
pater ſanct⁹ Dominic⁹/ cū ſemel iter age-
ret cum quodā fratre Bernardo ſocio iti
neris ⁊ ſanctificatis ſue de Tholoſa Pari
ſius: obuiauerūt ei quidā theutonici ⁊ ꝗ̄
quēter nō poterāt eis ſpūalia ſeminare. cū
tamē ab eis tēporalia meterent/ impetra-
uit a deo oratiōe facta/ vt theutonice itel
ligeret ⁊ loquerer̄: et ſic ꝑ alios quattuor
dies ſimul ambulātes de chr̄o ieſu et reb⁹
diuinis dulciter ⁊ ardenter mutuo loque
bant̄. Faciūt etiā multa exēpla ad ideꝫ: de
quib⁹ ſcripſi latius in ſermone de eodē ſan
cto Dñico/ qui incipit. Hic magn⁹ voca-
bitur. ꝑ totū ſermonē. Et breuiter diſcur
re ꝑ ſcripturas veteris et noui teſtamēti/
⁊ ꝑ hiſtorias ſanctoꝝ. et inuenies oīa mi
raculoſa opa q̄ per ſanctos facta fuere vir
tute orationis fuiſſe impetrata. Sic Sa
lomon orās meruit ſapientiaꝫ infuſaꝫ ſibi
a deo. iij. Reg. ¶ Septim⁹ orationis effe
ctus eſt bonoꝝ glie collatio. Joā. xvj. Pe
tite ⁊ accipietiſ: vt gaudiū veſtꝝ ſit plenū.
Vn̄ ⁊ d̄ Auguſtino legit̄/ q̄ cū ei⁹ ciuitas
Hypona ab Afris obſeſſa fuiſſet: p̄im

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

exorauit: vt vel obſidionis periculū remoueret vel ſibi verā penitentiā daret: vl' eū ad ſe ꝯtraheret. dixitq́ʒ fratribꝫ ſe h̄ tertiū a dn̄o impetraſſe: vt ꝑ mortem trāſiret ad dn̄m. Sic ⁊ latro in cruce orōnis merito/ illud verbū om̄i ſuauitate ſuauius a dn̄o meruit audire. Hodie mecū eris in paradiſo. Luc. xxiij. Sicut etiā btūs Benedictus duʒ mortē adeſſe p̄ſentiret in eccl'iaʒ ſe deferri fecit: exitūq́ʒ ſuuʒ dominici corporis ꝑceptione muniuit: ⁊ int̄ diſcipl'oꝝ manꝰ imbecillia mēbra ſubſtentās manibus ⁊ oculis in celuʒ erectis/ animā inter v̄ba orōis efflauit: ſicq́ʒ eterne glorie coronā eminētiſſime adeptus eſt: ſicuti duobꝫ monachis diuinitꝰ reuelatū fuit: ido orōnibus inſtātes eſſe debemꝰ. Nam. pſ̄. ait in p̄ſona dn̄i. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eum: cū ipſo ſum in tribulatiōe eripiā eum ⁊ glorificabo euʒ. pſ̄. xc. Et alibi exhortat̄ nos dn̄s dicēs. Jmola deo ſacrificiuʒ laudis: ⁊ redde altiſſimo vota tua/ ⁊ inuoca me in die tribulationis eruam te: ⁊ honorificabis me.

¶ De captatione beniuolētie ⁊ cōgruitate oratiōis. Ser. vj.

Pater noſter.

Sequit̄ p̄dicare de quarta ꝯſideratōne circa materiā orōnis vicʒ de petendo ꝑ decentia ⁊ congruitate. Ubi notandū eſt qd ſit orandū: et qr dn̄s in orōne dn̄ica docuit diſcipl'os qd ſit orandū: idcirco de ea videamꝰ. Ubi de ea dicā qd potero: qr ꝙ debeo nō ſufficio. Naʒ vt dr̄ apl's. ij. Cor. iij. Non ſumꝰ ſufficientes cogitare aliqd a nobis tanq̄ʒ ex nobis ſed om̄is ſufficiētia nr̄a ex deo eſt: ⁊ bn̄ fuit necariū nos inſtrui de petēdis. Naʒ vt ait apl'us qd oremus: ſicut oportet neſcimus. Ro. viij. Salutet̄ virgo ⁊c̄. Pro introitu ḡ ſmonis notandū ꝙ ſufficientiſſime nos dn̄s inſtruit in orōne dn̄ica/ qd petere debeamꝰ: qr vt dr̄ Aug. ad Probā d̄ orādo deū: q̄cūq́ʒ licʒ ꝯſiderare: licʒ ꝑ orōnē petere ⁊ hr̄e. Jn orōne aūt dn̄ica qcqd deſiderare ⁊ petere debemꝰ ſufficiētiſſime ponit̄: qr vt dr̄ Aug. vbi. ſ̄. ſi recte ⁊ ꝯgruent oramꝰ nihil aliud dicere poſſumꝰ: q̄ʒ q in orōne dn̄ica ꝯtinet̄ Jn hac ḡ ſanctiſſima et ſufficientiſſima oratiōe dn̄ica duo principalit̄ ponunt̄.

Primū eſt beniuolētie captatio.
Scōm eſt ſeptiformis petitio.

¶ Primū ponit̄ ibi. pat̄ noſter q̄ es in celis. Scōm ibi. ſanctificet̄ nomē tuū ⁊c̄. vſq́ʒ in finē. Primo ḡ vt dixi ponit̄ beniuolētie captatio q̄ neceſſaria eſt: vt ait Grego. Cum his q̄ diſplicet ad intercedendū mittit̄: irati animꝰ ad deteriora ꝓuocat̄. ⁊ hr̄ in decre. xlix. di. in p̄n. Hec aūt beniuolentie captatio ponit̄ in p̄dictꝫ v̄bis. Pat̄ noſter q̄ es in celis: qd nomē eſt nomē dulcedinis/ ſic filiꝰ dei orās noiauit patrē di. Mat. xiiij. Abba pat̄ om̄ia tibi poſſibilia ſunt ⁊c̄. Jn qbꝰ v̄bis ponunt̄ tria q̄ valde ſunt ꝯfortatiua ad petendū.

Primū eſt bn̄ficiū creatōis/ pater.
Scōm eſt bn̄ficiū reparatiōis/ noſter.
Tertiū eſt beneficiū glorificationis/ q̄ es in celis.

¶ Primo ergo ponit̄ beneficiū creatiōis dum dicit̄ pater: qr deus eſt pater omniū creatione. Un̄ Grecismꝰ. Aſt ſummū regem facit ipa creatio patrē. Quia em̄ fidutia eſt vna ꝯditio maxie necaria ad obtinendū orōnis effectū: iuxta illd. Matt. vj. Quicqd orantes petitis credite: qr accipietꝫ ⁊ fiet vobis: ⁊ Jac. j. Poſtulet autē in fide nihil heſitans. Ideo ex h̄ verbo dat̄ fiducia maxie orāti: quis em̄ eſt filiꝰ: niſi oino ꝑuerſus ⁊ fatuus: q̄ nō ſecure accedat ad patrē: ſecure accedamꝰ ad deū dicētes Pater noſter. Uere em̄ eſt pater noſter: a q̄ om̄is paternitas ī celo ⁊ in terra noiat̄. Ephe. iij. Et in tm̄ patres ceteros antecedit: vt reſpectu eiꝰ pat̄ nullꝰ dici poſſit p̄ncipalit̄ ⁊ vniuerſalit̄. Un̄ Mat. xxiij. Patrē nolite vocare vobis ſuꝑ terraʒ: vnꝰ eſt em̄ pater noſter q̄ eſt in celis. Ex h̄ ergo ⁊ captat̄ beniuolētia eius q̄ oratur: ⁊ magna fiducia nobis dat̄ obtinendi illud qd oramꝰ: qr pater largus eſt ad largiendū filijs ꝓ qbꝫ etiā theſaurizat: ita vt ſepe etiā piculis in mortē vtriuſq́ʒ hois ſe exponat. Un̄ dum vir qdā pauꝑ Socrati pho dicerʒ: qd a quodā diuite nimiū amaret̄: ait ad eū/ ſi te amat vt aſſeris quō tu pauper es ⁊ ille diues: q. d. ſi te amaret ⁊ tecū vniuerſa diuideret. Nā ⁊ patres: qr filios multū amant illis theſaurizant: vt dixi, ⁊